

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجلس خبرگان عالی

معاونت فرهنگی - تبلیغی

طرح جامع مطالعاتی منظومه فکری

استاد شهید آیت الله مرتضی مطهری رحمه الله

مهرماه ۱۳۹۷

معاونت فرهنگی - تبلیغی

طرح مطالعاتی استاد شهید مطهری

فهرست مطالب

صفحه

۴
۶
۷
۸
۹
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۲۷
۳۷

محتوا

- ۱. مقدمه (در بیانات امام و رهبری)
- ۲. عنوان طرح
- ۳. تعریف طرح
- ۴. ضرورت طرح
- ۵. اهداف طرح
- ۶. چشم انداز طرح
- ۷. سیاستها و اصول طرح
- ۸. برنامهها (مراحل و شیوه اجرا)
 - دوره عمومی
 - دوره تخصصی
 - دوره پژوهشی

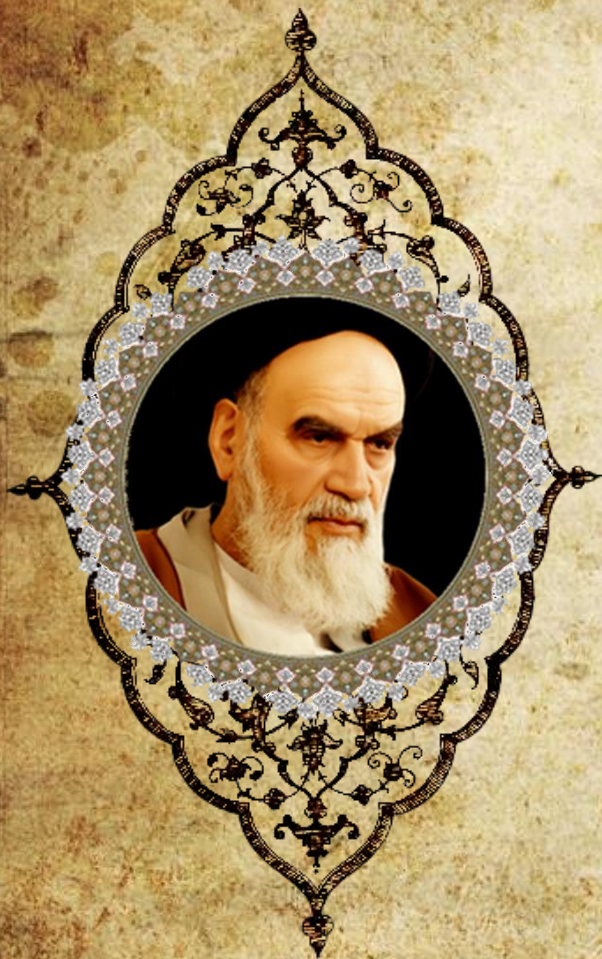
۱. مقدمه

آشنائی با اندیشه استاد شهید مطهری و مطالعه آثار وی، از منظر امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری حفظه الله جزو ضروریات کار علمی اندیشوران جامعه، خصوصاً طلاب و اهل علم قرار دارد.

❑ «مرحوم آقای مطهری یک فرد بود، جنبه‌های مختلف در او جمع شده بود و خدمتی که به نسل جوان و دیگران مرحوم مطهری کرده است، کم کسی کرده است. آثاری که از او هست، بی‌استثنا، همه آثارش خوب است. و من کس دیگری را سراغ ندارم که بتوانم بگویم بی‌استثنا آثارش خوب است. ایشان بی‌استثنا آثارش خوب است، انسان‌ساز است» (صحیفه امام، ج ۱۶، ص: ۲۴۱)

❑ «در زمان حیات آن شهید، کسانی که او را می‌شناختند، زیاد نبودند و کسانی که به عمق برجستگی و نورانیت فکری او آشنا بودند، بازهم کمتر بودند؛ اما امروز در محیط ذهنی انقلاب، جریان فکری شهید مطهری، جریان ممتازی است. این کتابها و مباحث و گفتارهایی که آن عالم دلسوز و مؤید من عند الله، به آن‌ها پرداخته است چه مباحث اجتماعی، چه مباحث فکری، چه مباحث عمومی و چه مباحث فلسفی خاص یکایک آن‌ها، برای جامعه لازم و حیاتی است.» ... «باید روی افکار شهید مطهری، کار فکری بشود. یعنی جمعی اهل تحقیق و علاقه‌مند به کار علمی، بنشینند و نظرات و تفکرات شهید مطهری را در ابواب مختلف استخراج کنند.» (مقام معظم رهبری سال ۱۳۶۹، سخنرانی در دیدار با گروه کثیری از معلمان و مسئولان امور فرهنگی کشور و جمعی از کارگران، به مناسبت روز معلم و روز جهانی کارگر)

❑ «مبادا وسوسه‌ی خناسان و زمزمه‌ی دشمنان که با فکر شهید مطهری مخالف بودند و به همین جهت هم او را از دست ما گرفتند موجب شود که کتابهای آن بزرگوار از رواج بیفتند» (مقام معظم رهبری سال ۱۳۷۰، سخنرانی در دیدار با گروه کثیری از کارگران و معلمان سراسر کشور، به مناسبت روز جهانی کارگر و روز معلم)

❑ «لازم است جوانان، مخصوصاً آن‌هایی که با معرفت و دانش سروکار دارند مثل روحانیون، معلمین، دانشجویان و نویسندگان با آثار شهید مطهری ارتباط نزدیک برقرار کنند و کتابهای آن بزرگوار را بخوانند. این کتابها حقیقتاً بینش وسیعی و در موارد بسیار، بینش نوینی به خواننده‌ی خود می‌بخشد. امیدواریم خداوند متعال، فضل و رحمت خود را بر این روح مطهر نازل فرماید و جامعه‌ی ما را قادران او کند و راه تحقیق و تفحص و نوآوری و فهم بیش از پیش راه، در زمینه‌ی معارف بشری و اسلامی، برای جامعه‌ی ما هموار فرماید.» (مقام معظم رهبری سال ۱۳۷۱، بیانات در دیدار با جمع زیادی از معلمان و کارگران)

❑ «علما و فضلا و جوانها- بخصوص طلاب جوان ما- باید یک دوره کتابهای شهید مطهری را خوانده باشند؛ که اگر می‌خواهند کاری بکنند، که مصداق «من بنی فوق بناء السفلی» باشد؛ یعنی بر اساس آن فکر و روی شانه‌های شهید مطهری بروند این شاء الله قله‌های بالاتری را فتح کنند و پرچم فکر اسلامی را به آن جاها بزنند.» (مقام معظم رهبری سال ۱۳۸۲، بیانات در دیدار اعضای کنگره‌ی حکمت مطهر)

❑ «من لازم می‌دانم و بارها هم این نکته را گفته‌ام که همه‌ی طلاب و همه‌ی اهل منبر، یک دور آثار آقای مطهری را بخوانند. مرحوم شهید مطهری (رضوان الله علیه) گرایش سلوکی و معنوی هم داشت؛ یک مقدار متأثر از مصاحبت و شاگردی امام، یک مقدار متأثر از مصاحبت و شاگردی مرحوم علامه‌ی طباطبایی، یک مقدار هم بعدها با بعضی از اهل دل و اهل حال مانوس و آشنا شده بود. ایشان اهل گریه و تضرع و دعای نیمه‌شب بود؛ بنده از نزدیک اطلاع داشتم. در آثار ایشان این رشحه‌ی معنوی، توحیدی و سلوک کاملاً مشهود است. یکی از کارهای لازم در حوزه‌ها مطالعه‌ی آثار ایشان است. جوانان عزیز ما باید با آثار شهید مطهری آشنا شوند. اگر بنده می‌خواستم برنامه‌ی حوزه‌ی علمیه‌ی قم را بنویسم، بلاشک یکی از مواد برنامه را این می‌گذاختم که کتابهای آقای مطهری خوانده شود، خلاصه‌نویسی شود و امتحان داده شود» (مقام معظم رهبری سال ۱۳۸۳، در دیدار علما و روحانیون استان همدان)

معاونت فرهنگی - تبلیغی

۲. عنوان طرح:

طرح جامع مطالعاتی منظومه فکری

استاد شهید آیت الله مرتضی مطهری رحمه الله

۳. تعریف طرح :

آشفته‌گی فکری در مواجهه با مسائل جدید دنیای امروز، در نسل جوان خصوصا در علم‌آموزان عرصه دین که بیش از دیگران مواجه با این پرسش‌ها هستند، نیازمند برنامه‌ریزی درست و هدف‌مند است. ارائه نامناسب مفاهیم دینی و حتی در مواردی عدم ارائه این معارف و عدم تلاش برای ارائه دین به‌مثابه یک مکتب و نظام یک‌پارچه، جوان را در مقابله با سیل شبهاتی که در فضای مجازی وجود دارد، بسیار آسیب‌پذیر کرده است. این شبهات، اصل دین‌داری، کارآمدی و سایر معارف اصولی و اعتقادی را هدف قرار داده و می‌کوشد معارف دینی را برای ایشان به امری مشکوک و غیرواقعی و مظهر عقب‌ماندگی تبدیل کند. از این‌رو نسل جوان با نوعی بحران فکری و هویتی مواجه شده است.

برای مقابله با این بحران معرفتی و آسیب‌های آن، به سه امر نیاز است:

۱. **زمان‌شناسی:** شناخت نقاط قوت و ضعف وضعیت موجود خود و دشمن؛
۲. **عقلانیت در برخورد:** بع معنای پرهیز از شتابزدگی و برخوردهای احساسی و اتخا! روش درست و منطقی؛
۳. **نظام فکری:** از همه مهم‌تر باید فهم درستی از اسلام به‌مثابه یک نظام و مکتب به آن‌ها ارائه داد. از آن‌رو که اسلام دین جامعی است که بخش‌های مختلف آن زنجیره‌وار به هم مربوط و مانند یک شبکه در هم تاثیرگذار است، آشنا نبودن به این روابط و درک نکردن این شبکه‌ی مرتبط به هم در قالب یک نظام، در حقیقت مساوی با نشناختن اسلام است. لذا اسلام‌شناسی یعنی داشتن نظام فکری و بدون داشتن نظام فکری نمی‌توان اسلام را آن‌چنان که هست به نسل جوان ارائه داد.

بنابر این برای مقابله با حمله‌های فوق و دفاع از دین و هدایت و دست‌گیری از نسل جوان باید اسلام را به‌مثابه یک مکتب منسجم به مخاطبان انتقال داد. یکی از بهترین روش‌های آموزش و انتقال این مهم، انس با اندیشه‌های ناب اسلامی علما و متفکرین قابل اعتمادی است که با چنین رویکردی نظام دین را فهم کرده و در آثار خود انتقال داده‌اند. از نظر اکثر محققین، آثار شهیدمطهری مسیر مناسب و مطمئنی برای این مهم است. شهیدمطهری نمونه یک اسلام‌شناس جامع است که با روش اجتهادی، مفاهیم عمیق دینی را در ابعاد و زمینه‌های مختلف، استخراج کرده و با فهم درست از زمانه، معارف را با ادبیات مناسب و روش عقلانی و منطقی و به دور از تعصب انتقال داده است.

۴. ضرورت

داشتن منظومه فکری اسلامی و به عبارت دیگر اسلام‌شناسی جامع در علمای دیگری نیز وجود داشته و دارد؛ اما وجه تمایز شهید مطهری از ایشان چیست و چه اموری اهمیت مطالعه آثار وی را در اولویت قرار می‌دهد؟

۱- فهم جامع از دین و نظام‌مند بودن تفکر شهید مطهری، در آثار علمی و کتب وی، بخوبی انعکاس یافته است.

۲- برخلاف بعضی کتب علمی که با زبان تخصصی نوشته می‌شوند و مخاطب عام با آن ارتباط برقرار نمی‌کند، آثار ایشان روان و قابل فهم و بنا به فرموده امام خمینی (ره) «برای عارف و عامی سودمند است».

۳- آثار شهید کاربردی بوده و با توجه به مسائل روز جامعه تبیین شده است و هم اکنون نیز کارآمد است.

۴- رعایت اعتدال و تناسب و همچنین دور بودن از افراط و تفریط در معرفی بخش‌های مختلف دین،

اینها از جمله ویژگی‌های کتب شهید مطهری است. آثار وی حق تمامی اجزاء دین را ادا کرده و تصویری واقعی از دین کامل ارائه می‌دهد.

۵. اهداف طرح

:

۱- اهداف آموزشی :

۱. آشنایی با معارف اسلامی و تعمیق مبانی عقیدتی؛
۲. یادگیری روش علمی برخورد با شبهات فکری و دفاع از بنیانهای معرفتی؛
۳. فراگیری «نظام فکری و شبکه بنیادین معارف اسلامی»؛

سطوح بهره گیری علمی از آثار استاد

در مجموع آثار استاد مطهری در سه سطح قابل استفاده و بهره گیری است:

۱. **محتوای علمی:** آثار استاد مجموعه ای از گزاره ها و معارف اسلامی را در عرصه های مختلف معرفتی در اختیار مخاطب قرار می دهد که در نوع خود کم نظیر است.

۲. **روش علمی:** استاد مطهری در برخورد با اندیشه ها و منابع معرفت دارای یک روش خاص علمی برای تحلیل و بررسی است. ورود و خروج استاد در مباحث، تحلیل و تفسیر اسناد دینی و نقد و بررسی اندیشه های متفکران می تواند یک الگوی مناسب برای همگان باشد.

۳. **نظام فکری:** استاد مطهری در همه آثار و اندیشه های خود دارای یک نظام فکری است یعنی دارای شبکه ای از مفاهیم کلیدی و گزاره های بنیادین است که در اکثر مباحث فکری ایشان حضور داشته و در نظریه پردازی های ایشان سهم مهمی را ایفا می کند.

هدف اصلی این طرح، دست یابی مخاطبان به «**نظام فکری**» استاد مطهری است.

۲- اهداف تربیتی:

انتظار می‌رود دانش پژوهان بعد از گذراندن این دوره به آثار تربیتی ذیل دست یابند:

۱. تقویت ایمان و وابستگی به دین؛
۲. مواجهه صحیح با آموزه‌های اسلامی؛
۳. مواجهه منصفانه، استدلالی و منطقی با اندیشه‌ها؛
۴. کسب توانمندی لازم در دفاع از آموزه‌های دینی؛
۵. به‌دست‌آوردن شجاعت اندیشه ورزی و آزاداندیشی؛
۶. نیروی متفکر در طراز انقلاب اسلامی؛
۷. تأثیرگذاری فرهنگی و عقیدتی در مراکز فرهنگی و فعالیت‌های تبلیغی؛

۶. چشم انداز :

- تربیت نسل متفکر و ادامه‌دهنده بینش و منش شهید مطهری در کشور؛
 - تبدیل آثار شهید مطهری به متون آموزشی و تبلیغی در عرصه‌های مختلف علمی؛
 - تولید محتوای علمی- پژوهشی بر اساس آثار شهید مطهری؛
 - راه‌اندازی کرسی آموزشی شهید مطهری در مراکز علمی، حوزوی و دانشگاهی؛
 - نظریه‌پردازی در موضوعات روز یا مبتلابه بر اساس مبانی نظریات شهید مطهری؛
 - گسترش کمی طرح مطالعاتی در بخش‌های مختلف حضوری، غیر حضوری؛
- فارغ‌التحصیلان، مبلغان، طلاب بین‌الملل، دانشجویان، دانش‌آموزان و آحاد بانوان
علاقه‌مند.

۷. ساستها و اصول

۱. تدریجی بودن آموزش و پرهیز از بمباران اطلاعات؛ چراکه مباحث علمی باید پس از طی مقدمات لازم درونی شوند؛
۲. تفکر محوری و فهم اندیشه ها و پرهیز از حفظ محوری صرف؛
۳. اصل درک روح کلام و نظام فکری شهید مطهری (گذار از کثرت اطلاعات به بنیانهای فکری)؛
۴. تقدم کیفیت بر کمیت در همه بخشهای طرح؛
۵. طراحی دوره براساس سه دوره عمومی، تخصصی و پژوهشی برای جلوگیری از ریزش ها و پراکنده خوانی ها؛
۶. اصل تطابق با زمان: عرضه پرسش های جدید به آثار شهید مطهری؛
۷. عدم توقف در آثار استاد مطهری و امتداد نظام فکری استاد در قالب پژوهشهای مفید و جدید.

۸. برنامه‌ها (مراحل و شیوه اجرا):

طرح مطالعاتی در سه مرحله (سه سطح) طراحی شده است:

دورنمایی از مراحل طرح:

سطح	۱. دوره عمومی	۲. دوره تخصصی	۳. دوره پژوهشی
مخاطب	عموم افراد	طلاب و دانش‌پژوهانی که دوره عمومی را گذرانده‌اند	افرادی که یک یا چند دوره تخصصی را گذرانده‌اند.
موضوع	عموما سخنرانی‌ها و متون ترویجی استاد	موضوعات تخصصی دانشی	موضوعاتی که شهید مطهری خود ورود صریح نداشته‌اند.
مراحل	یک مرحله مقدماتی و سه مرحله اصلی	ده رشته تخصصی	دوازده موضوع
شیوه اجرا	مطالعه و مشاور محور	مطالعه و مشاوره محور	مشاوره و پژوهش محور

دوره عمومی :

۱. تعریف: این دوره سطح متوسطی از محتوا، روش علمی و نظام فکری شهیدمطهری را ارائه می کند.

۲. مخاطب: مخاطب این دوره عموم افراد است؛ به این معنا که در فراگیری این سطح از اندیشه های شهیدمطهری فرقی بین مرد و زن و دانشجو و طلبه نیست و یادگیری آن به عنوان پایه ای برای ورود به مراحل تخصصی اندیشه شهیدمطهری برای همه الزامی است.

۳. قلمرو محتوایی: محتوای این دوره آثاری است که غالباً سخنرانی های شهیدمطهری برای جوانان بوده است .

۴. موضوع کلی دوره: «سبک زندگی ایمانی»

۵. معرفی مراحل: این موضوع دارای یک مقدمه با دو بخش شخصیت شناسی و جریان شناسی زمان شهیدمطهری و سه مرحله دیگر

با محوریت موضوع سبک زندگی می باشد.

۱- مقدمه:

الف) شخصیت شناسی ب) جریان شناسی

۲- شاخصه های سبک زندگی ایمانی

۳- الگوهای سبک زندگی ایمانی

۴- مبانی فکری زندگی ایمانی

سوه می اجرا:

این مرحله بر اساس مطالعه دانش پژوه و مشاوره محوری اجرا خواهد شد.

مشاوره محوری به این نحو است که استاد در یک جلسه ابتدایی مشخصات کتاب، اهمیت آن، موضوع اصلی آن، سؤالات محوری کتاب و اهداف مطالعه آن را توضیح می دهد و مخاطب پس از مطالعه کتاب به استاد مراجعه می کند و استاد در یک جلسه آن کتاب را جمع بندی و میزان فهم افراد گروه را ارزیابی می کند.

محتوای مرحله عمومی:

۱. مقدمه

الف) شخصیت‌شناسی

هدف: آشنایی با شخصیت استاد مطهری از سه جهت مفید و حتی ضروری به نظر می‌سد:

۱- الگو گرفتن از سیره علمی و عملی ایشان ۲- کمک به فهم عمیق‌تر کتب ایشان ۳- تقویت انگیزه و گرایش به ادامه سیر مطالعاتی

مباحث: عمده مباحث مطرح شده در این قسمت عبارت است از:

- ویژگی‌های شخصیتی؛
- رشته‌های تحصیلی و معرفی اساتید تاثیرگذار در اندیشه ایشان؛
- نشان‌دادن وسعت حوزه مطالعات شخصی؛
- نقش تدریس در قوت علمی ایشان.

ب) جریان‌شناسی:

رواج مارکسیسم، لیبرالیسم و پهلویسم را می‌توان از مهم‌ترین شاخصه‌های آن دوره تلقی کرد که ثمره‌اش منزوی شدن دین و روحانیت از یک‌طرف و تحریف دین به وسیله تطبیق آن با آموزه‌های غربی و شکل‌گیری مارکسیسم و لیبرالیسم اسلامی از طرف دیگر دانست. شهید مطهری علاوه بر مبارزه علمی با این جریانات، اقدامات اجتماعی و سیاسی نیز -مانند تاسیس حسینیه ارشاد- در این راستا داشته‌اند.

از آن جا که هیچ نظریه‌ای در خلاء و بریده از زمانه خویش شکل نمی‌گیرد و شرایط سیاسی، اجتماعی و فرهنگی در تولید اندیشه سهم بسزایی دارد، آشنایی با خصوصیات زمان شهید مطهری به فهم عمیق آثار ایشان و نحوه شکل‌گیری اندیشه‌های وی کمک شایانی خواهد کرد.

منبع اصلی مطالعاتی مقدمه:

منبع مطالعاتی این بخش، کتاب «**سیری در زندگانی استاد مطهری**» و مباحث کلاس‌های برگزار شده توسط اساتید طرح است.

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر

ردیف	عنوان
۱	معرفی اجمالی آثار استاد مطهری
۲	استاد در کلام رهبر
۳	خاطرات من از استاد شهید مطهری
۴	مصلح بیدار (۲۰۱)
۵	پاره ای از خورشید
۶	رمز موفقیت استاد
۷	آن یار فریمانی

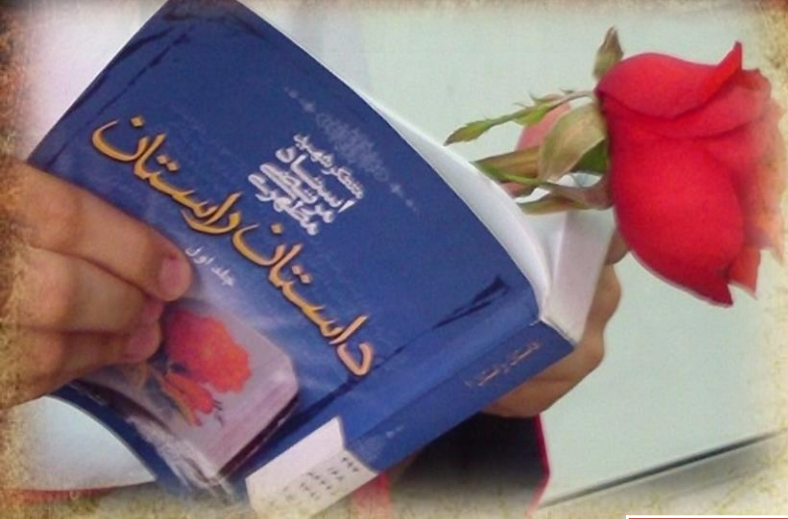
۲. شاخصه های سبک زندگی ایمانی

هدف:

۱. ارائه کلیتی از معارف اسلامی در عرصه کنش، گرایش و بینش.
۲. تبیین یک سلسله اصول رفتاری برای شکل دهی به حیات فردی و اجتماعی انسان.

منابع:

ردیف	عنوان
۱	داستان راستان ج ۱
۲	داستان راستان ج ۲
۳	پنج مقاله
۴	حکمت ها و اندرزها ج ۱
۵	حکمت ها و اندرزها ج ۲
۶	بیست گفتار (مقالات: از شماره ۲۰ تا ۹)
۷	ده گفتار
۸	گفتارهایی در اخلاق اسلامی
۹	توکل و رضا
۱۰	احیاء تفکر اسلامی

۳. الگوهای سبک زندگی ایمانی

هدف: تطبیق شاخصه‌های سبک زندگی بر سیره عملی اهل بیت علیهم السلام

منابع:

ردیف	عنوان
۱	سیری در سیره نبوی
۲	جاذبه و دافعه علی
۳	سیری در سیره ائمه اطهار (بخش اول: مشکلات علی، صلح امام حسن)
۴	حماسه حسینی
۵	مقاله نقش حادثه کربلا در تحول تاریخ اسلامی ۲۱ (در کتاب ۱۵ گفتار)
۶	سیری در سیره ائمه اطهار (بخش دوم: مقایسه روش امام حسین؛ امام زین العابدین؛ امام صادق؛ امام صادق و مسئله خلافت)
۷	مقاله امام صادق (در کتاب ۲۰ گفتار)
۸	مقاله امام کاظم (در کتاب ۲۰ گفتار)
۹	سیری در سیره ائمه اطهار (بخش سوم: امام موسی ابن جعفر، مسأله ولایت عهدی امام رضا؛ امام حسن عسکری، عدل کلی، مهدی موعود)

۴. مبانی فکری زندگی ایمانی

هدف: این مرحله مبانی فکری و فلسفی سبک زندگی که در دو مرحله اول فراگرفته شده را تبیین می کند.

منابع:

عنوان	موضوع
انسان و ایمان	نیاز انسان به عقاید
جهانبینی توحیدی / خدا در اندیشه انسان خدا در زندگی انسان / امدادهای غیبی در زندگی بشر	خدا شناسی
وحی و نبوت / خاتمیت ختم نبوت / اسلام و نیازهای زمان او ۲	دین شناسی
انسان در قرآن / انسان شناسی قرآنی انسان کامل / آزادی معنوی فطرت / هدف زندگی	انسان شناسی
معاد و حیات اخروی	معاد شناسی
جامعه و تاریخ / جامعه و تاریخ در قرآن نبرد حق و باطل / مقدمه ای بر حکومت اسلامی	جامعه شناسی
مسئله حجاب / اخلاق جنسی در اسلام و غرب / نظام حقوق زن در اسلام / زن و مسائل قضایی و سیاسی	ریحانه هستی (زن شناسی)

آیت الله مطهری:

برای ما لازم است و ضروری است که تفکر اسلامی خود را به شکل زنده ای در آوریم، تلقی خودمان را از اسلام عوض کنیم نگاه کنیم شاید مثل کشی یا قبایی یا کتی را وارونه پوشیده، ما هم اسلام را وارونه پوشیده ایم. بسیاری وقتها برای خود ما اتفاق افتاده که عبا را پوشیده ایم، آمده ایم بیرون يك ساعت هم در میان مردم راه رفته ایم، متوجه نشده ایم. دیگران هم دیده اند به ما چیزی نگفته اند تا بالاخره دوستی رسیده و گفته آقا امروز پول گیرتان می آید عبا بپوشانید و وارونه پوشیده آید. واقعا ما باید تجدید نظری در مسلمانان خودمان بکنیم شاید ما لباس مسلمانان را به تعبیر امیر المومنین وارونه پوشیده ایم.

مدت زمان دوره عمومی:

شیوه های اجرایی و ملزومات:

۱. حضوری

در این شیوه، جلسات با حضور استاد مشاور برگزار می شود.

ملزومات این شیوه:

(الف) برگزاری دوره های تربیت مربی منظومه فکری شهید مطهری

(ب) مکان متمرکز برگزاری جلسات مشاوره

(پ) برگزاری امتحانات پایان دوره و پایان کتاب با تاکید بر

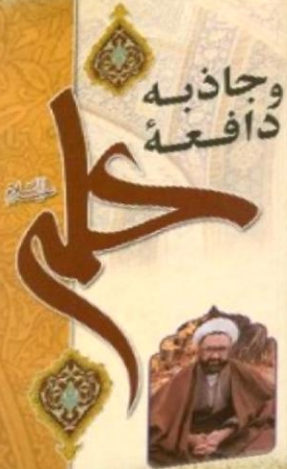
دریافت شناخت جامع محتوا و نه حفظ مطالب

(ت) تاکید بر تدوین منظومه ی هر کتاب و هر بحث

توسط دانش پژوه

انسان یگانه موجودی است که قانون
خلقت، قلم ترسیم چهره او را به دست
خودش داده است که هر طور که می خواهد
ترسیم کند.

۲. خودخوان

در این شیوه، مخاطبین بدون حضور در کلاس، دوره را طی می کنند.

ملزومات این شیوه:

(الف) تدوین درس نامه مناسب برای ترم های چهارگانه

(ب) تولید سی دی های آموزشی تدریس اساتید به صورت صوتی یا تصویری

(پ) برگزاری امتحانات پایان دوره و پایان کتاب با تاکید بر دریافت شناخت

جامع محتوا و نه حفظ مطالب

(ت) تاکید بر تدوین منظومه ی هر کتاب و هر بحث توسط دانشجو

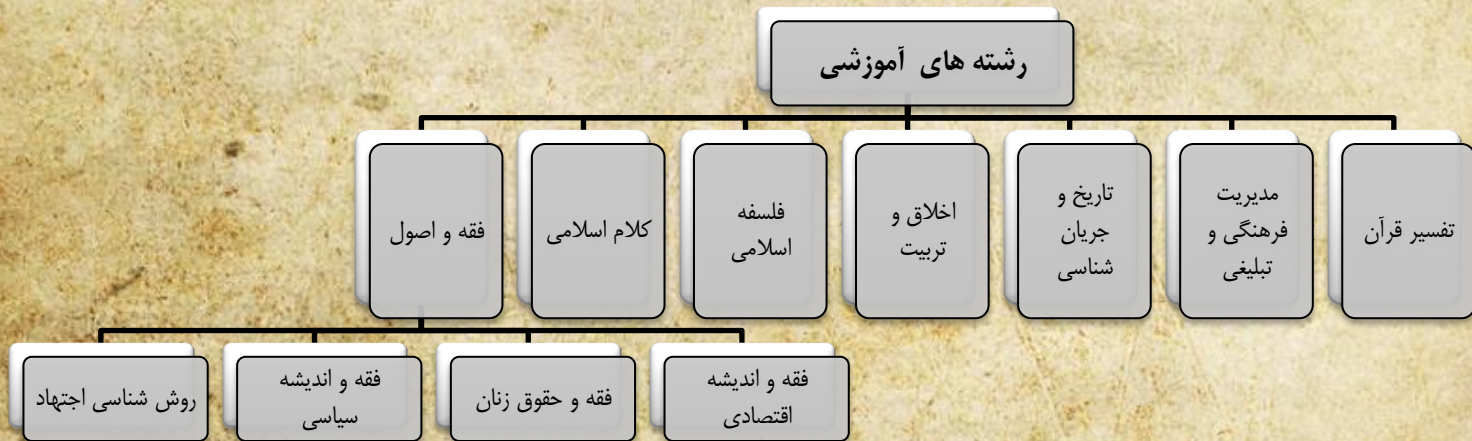
گام‌های آینده

۱. تدوین و چاپ متن آموزشی برای مباحث مقدماتی (شخصیت‌شناسی و جریان‌شناسی)

۲. تدوین و چاپ منسجم متون دوره الگوهای سبک‌زندگی ایمانی با عنوان «سیره اهل‌بیت» در قالب متون آموزشی

دوره تخصصی :

۱. معرفی: بر اساس تخصص‌های موجود در حوزه و دانشگاه و ظرفیت آثار شهید مطهری رشته‌های زیر به دانش‌پژوهان جهت ادامه طرح اندیشه مطهر ارائه می‌شود.

۲. اهمیت و ضرورت: اهمیت تخصص‌گرایی بر کسی پوشیده نیست و مواجهه با اندیشه‌های شهیدمطهری از این امر مستثنا نمی‌باشد. زیرا بعضی از آثار

استاد، هم از حیث محتوا و هم روش بحث، کاملاً تخصصی و فراتر از فهم عموم است. این امر فراگیری تخصصی آن آثار را طلب می‌کند.

درباره ضرورت فراگیری تخصصی اندیشه‌های شهیدمطهری به سه امر دیگر می‌توان اشاره کرد:

۱- فهم دقیق‌تر و هماهنگ‌تر اندیشه‌های ایشان

۲- به دست آوردن نظریه ایشان در مواردی که صریحاً به آن اشاره نکرده‌اند و همچنین در موضوعات نو

۳- کارآمدی در حل مشکلات جامعه

۳. ضوابط:

• حالت مطلوب برای دانش پژوهان این است که تمام رشته‌های تخصصی را بگذرانند. در این صورت ترتیب

زیر به ایشان توصیه می‌شود: ۱. کلام ۲. فلسفه ۳. فقه و اصول ۴. تفسیر ۵. اخلاق ۶. تاریخ ۷. مدیریت فرهنگی

• در صورت تمایل نداشتن دانش‌پژوه به گذراندن تمامی رشته‌ها به هر دلیلی، وی می‌تواند هر یک از رشته‌های فوق را به صلاح دید خود

انتخاب کند.

۴. نکته:

۱. مرحله تخصصی هدف محور است بدین معنا که برای هر رشته هدفی خاص در نظر گرفته شده که در صورت گذراندن سایر رشته‌ها، آن هدف به دست خواهد آمد.

۲. برخی از کتابهای معرفی شده در این دوره، در مرحله قبل نیز ذکر شده است. در صورت مطالعه در مرحله قبل دیگر نیازی به مطالعه مفصل آنکتابها نیست و به مرور اجمالی اکتفا می‌شود.

دغدغه‌ی
امام‌خامنه‌ای

اگر ما بخواهیم این نظام در ذهن مردم تعمیق بشود و حرکت انقلابی این مردم، همچنان ادامه پیدا کند، باید افکار شهید مطهری در بین مردم رواج پیدا کند

۵. مدت زمان دوره:

گذراندن هر رشته نیازمند به حداکثر دو ترم درسی می‌باشد.

۶. شیوه‌ی اجرایی:

در این دوره تلفیقی از استادمحوری و مشاوره‌محوری اجرا می‌گردد. از میان منابع درسی، برخی با مشاوره استاد مطالعه و برخی بخش‌ها تدریس می‌گردد.

دانش‌پژوه در پایان این دوره موظف است یک مقاله‌ی علمی تخصصی در رشته‌ی مطالعاتی خود تدوین و ارائه کند.

در گام‌های بعدی لازم است برای هر یک از رشته‌های تخصصی، متنی آموزشی تدوین گردد.

برای برگزاری دوره‌های غیرحضور، تولید سی‌دی‌های صوتی و صوتی‌تصویری ضرورت دارد.

۷. سرفصل‌ها و منابع محتوایی دوره‌های تخصصی:

۷.۱. دوره‌های فقه و اصول

ردیف	روش‌شناسی اجتهاد	فقه و اندیشه سیاسی	فقه و اندیشه اقتصادی	فقه و حقوق زنان
۱	آشنایی با علوم اسلامی (اصول و فقه)	مقدمه ای بر حکومت اسلامی	نظری به نظام اقتصادی اسلام	مسئله حجاب
۲	مقاله اصل اجتهاد در اسلام (در کتاب ده‌گفتار)	مقاله عدالت از نظر علی (ع) (در کتاب ۲۰گفتار)	بانک	پاسخ‌های استاد
۳	مقاله حق عقل در اجتهاد	مقاله احترام حقوق و تحقیر دنیا (در کتاب ۲۰گفتار)	ربا	نظام حقوق زن در اسلام
۴	مقاله مبانی اولیه حقوق در اسلام (در کتاب ۲۰گفتار)	مقالات تفاوت‌های بجا و نابجا و رزاقیت الهی (در کتاب ۲۰گفتار)	بیمه	زن و مسائل قضایی و سیاسی
۵	اسلام و مقتضیات زمان (۲جلد)	پانزده گفتار	بحث‌های اقتصادی در کتاب فلسفه تاریخ	اخلاق جنسی
۶	احیای تفکر اسلامی (۲جلسه اول)	حج	بحث‌های اقتصادی در کتاب نقدی بر مارکسیسم	
۷	مقاله الهامی از شیخ الطائفه	مقاله: شهید		
۸	مقاله مزایا و خدمات آیت‌الله بروجردی	جهاد		
۹	مشکل اساسی در سازمان روحانیت	جهاد اسلامی و آزادی عقیده در اسلام		
۱۰		بردگی در اسلام		
۱۱		امر به معروف و نهی از منکر		
۱۲		آزادی		
۱۳		نفاق و منافق		
۱۴		اتحاد اسلامی		

ردیف	عنوان منابع
۱	آشنایی با علوم اسلامی (کلام)
۲	جهان‌بینی الهی و جهان‌بینی مادی
۳	مقالات: ۱. استدلال قرآن به مسئله حیات بر توحید ۲. دستگاه ادراکی بشر ۳. ایمان به غیب ۴. امدادهای غیبی در زندگی بشر ۵. درسی که از فصل بهار باید آموخت ۶. خورشید دین هرگز غروب نمی‌کند
۴	فطرت
۵	توحید
۶	مقاله: اصل عدل در اسلام
۷	عدل الهی
۸	انسان و سرنوشت
۹	نبوت
۱۰	خاتمیت
۱۱	ختم نبوت
۱۲	پیامبر امی
۱۳	امامت و رهبری
۱۴	ولاء ها و ولایت ها
۱۵	معاد
۱۶	سیری در نهج البلاغه

حقیقت سرائیست آری است
 از راه اوست کرد بر حاسته
 ندین که امرها در حاسته کرد
 بنسند نظر که چه بنایست مرد
 در انامه این شاه از حرم باز
 نیاید بگویند دل که شیب را از

رفیق مطهری

۴۲۴۹

۷.۳. دوره‌ی فلسفه اسلامی :

ردیف	عنوان منابع
۱	آشنایی با علوم اسلامی (منطق و فلسفه)
۲	مسئله شناخت
۳	شناخت در قرآن
۴	علل گرایش به مادی‌گری
۵	شرح منظومه مختصر
۶	اصول فلسفه و روش رئالیسم (۵جلد)

۷. ۴. دوره‌ی اخلاق و تربیت اسلامی

ردیف	عنوان
۱	آشنایی با علوم اسلامی (حکمت عملی)
۲	احیای تفکر اسلامی
۳	فطرت فطرت در قرآن
۴	فلسفه اخلاق
۵	آزادی معنوی
۶	انسان کامل
۷	تعلیم و تربیت در اسلام
۸	انسان شناسی قرآنی
۹	گریز از ایمان گریز از عمل
۱۰	عرفان حافظ

۷. ۵. دوره‌ی تاریخ و جریان‌شناسی

ردیف	عنوان
۱	نبرد حق و باطل
۲	تکامل اجتماعی انسان در تاریخ
۳	قیام و انقلاب مهدی
۴	فلسفه تاریخ (۴جلد)
۵	خدمات متقابل اسلام و ایران
۶	انقلاب اسلامی از دیدگاه فلسفه تاریخ
۷	نهضت‌های اسلامی در صد سال اخیر
۸	گفتگوهای چهارجانبه
۹	آینده انقلاب اسلامی
۱۰	نامه تاریخی به امام خمینی

۶.۷. دوره‌ی مدیریت فرهنگی و تبلیغ

ردیف	عنوان
۱	هدایت و رهبری نسل جوان (از کتاب ده گفتار)
۲	امدادهای غیبی در زندگی بشر (۴مقاله: خورشید دین هرگز غروب نمی‌کند، رشد، مدیریت و رهبری در اسلام، تحلیل فیلم محلل)
۳	خطابه و منبر (از کتاب ده گفتار)
۴	پرسش‌های دینی (از کتاب بیست گفتار)
۵	تبلیغ (در حماسه حسینی)
۶	تمامی مطالب مربوط به امر به معروف و نهی از منکر
۷	تمامی مطالب مربوط به بحث نفاق

۷.۷. دوره‌ی تفسیر قرآن

ردیف	عنوان
۱	آشنایی با قرآن (بخش اول از جلد اول)
۲	مقاله: ترجمه قرآن (کتاب پنج گفتار)
۳	مباحث کلامی در باب شناخت قرآن (از کتاب‌های: وحی و نبوت، خاتمیت، نبوت، پیامبرامی و...)
۴	شناخت در قرآن
۵	جامعه و تاریخ در قرآن
۶	آشنایی با قرآن (جلد اول از ابتدای تفسیر سوره حمد تا آخر جلد ۱۴)

دوره پژوهشی:

۱. معرفی و ضرورت:

اندیشه های شهیدمطهری هنوز زنده و بالنده است و مبانی فکری اندیشه های وی به دلیل دارا بودن عمق و اتقان، این توانمندی را به دانش پژوهان اندیشه وی عطا می کند که در مسائل روز اظهارنظر کرده و مانند وی انحرافات را رصد و با شبهه ها مقابله کرده و از اسلام دفاع نمایند.

در واقع این مقطع از طرح مطالعاتی عمل به این فرموده مقام معظم رهبری است که: «در اندیشه های شهیدمطهری نباید متوقف شد» لذا با وجود اینکه پایه اساسی پژوهش ها مبانی و نظرات شهیدمطهری است؛ اما از دیدگاه های سایر اندیشمندان نیز استفاده خواهد شد و همین مقایسه و تطبیق بین دیدگاه های شهید و سایر اندیشمندان موجب نوعی نقد و بررسی اندیشه شهیدمطهری خواهد شد و عمق بیشتری به درک دانش پژوه از اندیشه های ایشان و سایر اندیشمندان خواهد بخشید.

۲. شیوه اجرایی:

در این دوره دانش پژوه بعد از فراگیری یک یا چند دوره آموزشی به تحقیق و پژوهش در موضوعات بروز و مبتلا به که مرتبط با آن رشته است می‌پردازد. و ما حاصل کار خود را در قالب مقاله، کتاب، فایل الکترونیکی یا ... به عرصه علمی کشور ارائه خواهد داد.

۳. طول دوره:

این دوره به اندازه نگارش پایان نامه ارشد -حدوداً یک سال- زمان نیاز دارد.

۴. منابع:

با محوریت یادداشت های استاد مطهری و استفاده از همه آثار مکتوب و شفاهی استاد مطهری و نیز آثار سایر متفکران مسلمان

۵. موضوعات:

ردیف	عنوان دوره پژوهشی
۱	منطق نظام فکری
۲	انسان شناسی
۳	کلام جدید
۴	فلسفه تطبیقی
۵	فلسفه دین
۶	غرب شناسی
۷	مدرنیته
۸	فلسفه تکنولوژی
۹	جامعه‌شناسی علم
۱۰	تولید علوم انسانی اسلامی
۱۱	ولایت فقیه و حکومت اسلامی
۱۲	معنویت‌های کاذب

والسّلام علينا و على عبادالله الصالحين
و الحمد لله رب العالمين